mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I PETA NEDJELJA KROZ GODINU

ZAR JE OKO TVOJE ZLO ŠTO SAM JA DOBAR?

RUJAN

Ned 20. DVADESET I PETA NEDJELJA KROZ GODINUI

Pon. 21. Matej apostol, i evanđelist; Matko

Uto. 22. Toma Vilan.; Ivan Mendez

Sri. 23. Otac Pio; Lino; Tekla; Sofija

Čet. 24. Gospa od Otkupljenja.; Rupert

Pet. 25. Aurelija; Zlata; Rikarda

Sub. 26. Sv. Kuzma i Damjan; Damir

Naslovnica:
Isus blagoslivlje, Sainte-Chapelle, Pariz

Slika preuzeta s:
https://catholicmagazine.news

MEDITACIJA
Jedan čovjek, jedan vinograd 3

SLUŽBA RIJEČI
XXII. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA
Zar je oko tvoje zlo što sam ja dobar? 4

HOMILIJA
Prijatelju, ne činim ti krivo 8

KATEHEZA
Milost 10

RAZMIŠLJANJE
Kuknjava umjesto zahvalnosti 12

GODINA SVETOGA FRANJE
Obraćenje sv. Franje Asiškog 14

Mali vjeronaučni leksikon 17

NAŠI POKOJNI 18

NAJAVA
34. hodočašće
Hrvatske vojske, policije i branitelja
u Mariju Bistricu 20

mihael
23/2026.
Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkanđela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XXI. (2026.), broj 23 (688), dvadeset i peta nedjelja kroz godinu, 20. rujna 2026.

Kontakt:
vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: *zrakosec@mup.hr*
Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 88 853, 82 805; e-mail: *vbakula@mup.hr*

Vincent van Gogh, ***Crveni vinograd,*** *detalj, https://winemag.co.za*

Jedan čovjek, jedan vinograd

Jedan čovjek, jedan vinograd, nekoliko radnika uzetih u nadnicu. Ova prispodoba, što nam otvara otajstvo kraljevstva Božjeg, opisuje ponovljene pozive gospodara vinograda i odgovore radnikâ u određeno doba dana. Kao u svakoj prispodobi pripovijedanje ide k svom vrhuncu, ondje gdje se događa temeljni raskid s uobičajenim načinom razmišljanja o nekom događaju. Iznenada u slijed događaja prodire neka druga logika, koja pripovijedanje odvlači negdje drugdje, navodeći na nove misli, odnose i aktivnosti.

Iznenađujući trenutak je podjela plaće, na koncu dana, trenutak u kojem su očekivanja radnikâ - i naša - potpuno iznevjerena. Zašto se, pobogu, onaj koji je radio tek jedan sat, vrednuje kao onaj „koji je podnosio svu tegobu dana i žegu“? Božje djelovanje je tako novo, različito u odnosu na djelovanje ljudi, koje se čak može činiti nepravednim. Pa ipak : „Prijatelju, ne činim ti krivo“, odgovara gospodar vinograda. Kao da kaže: ako sam nagradio one posljednje, tebi nije oduzeto ništa što je tvoje. Prispodoba se dakle spušta do korijena različite logike koja, s jedne strane vodi Božje djelovanje, a s druge strane očekivanja čovjeka: završnim pitanjem navodi na razmatranje događaja u odnosu na „oko“ slušatelja, oko kao očitovanje srca. „Ili zar je oko tvoje zlo što sam dobar?“. Isus nas dovodi na obzor Kraljevstva počevši od drugačijeg načina ‘gledanja’ na dobrotu, pravednost i ljubav.

https://pozeska-biskupija.hr

Prvo čitanje: Iz 55, 6-9

Misli vaše nisu moje misli.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Tražite Gospodina dok se može naći,
zovite ga dok je blizu!
Nek bezbožnik put svoj ostavi,
a zlikovac naume svoje.
Nek se vrati Gospodinu
koji će mu se smilovati,
k Bogu našem
jer je velikodušan u praštanju.
Jer moje misli nisu vaše misli
i puti moji nisu vaši puti,
govori Gospodin.
Visoko je iznad zemlje nebo:
tako su visoko puti moji
Iznad vaših putova,
i misli moje iznad vaših misli.

Riječ Gospodnja.

Izaija donosi proroštvo spasenja koje uključuje dvostruki poziv: poziv na štovanje i poziv na obraćenje. Poziv na štovanje je vidljiv u proročkom poticaju da ljudi traže i zovu Gospodina, tj. da se približe Bogu. Ipak glavno središte ulomka je poziv na obraćenje. Taj drugi poziv je poziv da se izbjegavaju zli putovi i nečasne misli i da se vrate Bogu. Glagol »vratiti se« je jedna od riječi koja se najčešće koristi u Starom zavjetu. Ona označava »ostaviti zlo i prikloniti se dobru«. Riječ podrazumijeva da su oni koji su sagriješili, nekad bili bliski s Bogom, ali su ga napustili. Stoga ih prorok potiče da se vrate Bogu; jer put kojim su hodali odveo ih je od Boga s kojim su sklopili savez. I ne samo to, nego njihovi planovi se ne poklapaju s Božjim planovima. No unatoč svemu, Bog će se smilovati svom narodu, zato što Bog nije onaj koji oprosti samo jednom, nego je Bog koji oprašta, i to neprestano. Upravo stoga se ne mogu usporediti planovi ljudski i božanski. Ovo proroštvo dakle potiče grešnike da ostave svoje zle putove i uvjerava ih da će, ako se vrate Bogu, uživati spasenje. Odluka leži na njima.

Otpjevni psalam: Ps 145, 2-3.8-9.17-18

Blizu je Gospodin svima koji ga prizivlju

Svaki ću dan tebe slaviti,
ime ću tvoje hvaliti uvijek i dovijeka.
Velik je Gospodin i svake hvale dostojan,
nedokučiva je veličina njegova!
******

Milostiv je i milosrdan Gospodin,
spor na srdžbu, bogat dobrotom.
Gospodin je dobar svima,
milosrdan svim djelima svojim.
******

Pravedan si, Gospodine,
na svim putovima svojim
i svet u svim svojim djelima.
Blizu je Gospodin svima koji ga prizivlju,
svima koji ga zazivaju iskreno.
******

Današnji psalam je jedan od najmlađih psalama, nastao u trećem ili drugom stoljeću prije Krista.

Psalmist se obraća Bogu kao kralju kojeg žeči beskrajno i svakodnevno hvaliti. Hvala ne smije biti odvojena od ponizne spoznaje o vlastitoj grješnosti „Milostiv je i milosrdan Gospodin“. Psalmist nastavlja slaviti Božju dobrotu i pravednost prema svima.

Služba riječi 275/14

Drugo čitanje: Fil 1, 20c-24.27a

Meni je živjeti Krist.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Filipljanima

Braćo:
Krist će se uzveličati u mome tijelu, bilo životom, bilo smrću. Ta meni je živjeti Krist, a umrijeti dobitak! A ako mi živjeti u tijelu omogućuje plodno djelovanje, što da odaberem? Ne znam! Pritiješnjen sam od ovoga dvoga: želja mi je otići i s Kristom biti jer to je mnogo, mnogo bolje; ali ostati u tijelu potrebnije je poradi vas. Samo se ponašajte dostojno evanđelja Kristova.

Riječ Gospodnja.

Pavao s Filipljanima dijeli svoje nutarnje borbe. Ne radi se o metaforičnom govoru, nego o stvarnoj opasnosti koja mu prijeti. On se ne bi doticao te teme da mu nije prijetila ozbiljna mogućnost smrtne opasnosti. Premda odluka hoće li ostati na životu ili neće nije ovisila o njemu, njegov je stav prema tim opcijama ono što je najbitnije.

Pavao nije smatrao smrt rješenjem da na taj način izbjegne nedaće. Njegova fizička sigurnost ili ugoda uopće nije igrala ulogu. Njemu je bilo puno više stalo do vjere i služenja negoli do života ili smrti. Cilj mu je da se Krist što više proslavi, bilo Pavlovim životom, bilo smrću. Za Pavla je jedinstvo s Kristom ono što daje životu smisao. Upravo je to značenje njegova izraza »meni je živjeti Krist«. Živeći u Kristu, s Kristom i za Krista je njegovo temeljno promišljanje. Pavao vjeruje da vjernike ni smrt ni život ne može rastaviti od Krista (usp. Rim 8, 39). Ovozemni život bi dao mogućnost da ojača to jedinstvo s Kristom, a smrt bi mu pomogla da u potpunosti postane sjedinjen s Kristom. Ta zadnja opcija je dobitak o kojem Pavao govori. Premda bi radije umro i bio s Kristom, ipak vidi prednosti i jedne i druge opcije.

Evanđelje: Mt 20, 1-16a

Zar je oko tvoje zlo što sam ja dobar?

Čitanje svetog Evanđelja po Mateju

U ono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima ovu prispodobu:

„Kraljevstvo je nebesko kao kad domaćin rano ujutro izađe najmiti radnike u svoj vinograd. Pogodi se s radnicima po denar na dan i pošalje ih u svoj vinograd. Izađe i o trećoj uri i vidje druge gdje stoje na trgu besposleni pa i njima reče: 'Idite i vi u moj vinograd pa što bude pravo, dat ću vam.' I oni odoše. Izađe opet o šestoj i devetoj uri te učini isto tako. A kad izađe o jedanaestoj uri, nađe druge gdje stoje i reče im: 'Zašto ovdje stojite vazdan besposleni?' Kažu mu: 'Jer nas nitko ne najmi.' Reče im: 'Idite i vi u vinograd.'

Uvečer kaže gospodar vinograda svojemu upravitelju: 'Pozovi radnike i podaj im plaću počevši od posljednjih pa sve do prvih.' Dođu tako oni od jedanaeste ure i prime po denar. Pa kada dođu oni prvi, pomisle da će primiti više, ali i oni prime po denar. A kad primiše, počeše mrmljati protiv domaćina: 'Ovi posljednji jednu su uru radili i izjednačio si ih s nama, koji smo podnosili svu tegobu dana i žegu.'

Nato on odgovori jednomu od njih: 'Prijatelju, ne činim ti krivo. Nisi li se pogodio sa mnom po denar? Uzmi svoje pa idi. A ja hoću i ovomu posljednjemu dati kao i tebi. Nije li mi slobodno činiti sa svojim što hoću? Ili zar je oko tvoje zlo što sam ja dobar?'

Tako će posljednji biti prvi, a prvi posljednji."

Riječ Gospodnja

Mnoge od Isusovih prispodoba su šokantne, a današnja je posebno zanimljiva. Na čuđenje mnogih, ta prispodoba jasno pokazuje kako Božju dobrotu neki poistovjećuju s nepravdom. S jedne strane, čini se da »nije fer« dati svim radnicima istu plaću, ne obazirući se koliko su vremena proveli radeći. S druge strane, svi radnici su dobili upravo onoliko novaca za koliko su se pogodili da će raditi, tako da se ne može govoriti o nepravdi.

Obračun na kraju dana podsjeća na konačni sud i pokazuje eshatološki obrat: posljednji će biti prvi. Paradoksalnost zgode dolazi do svog vrhunca kad je domaćin počeo isplaćivati dnevnicu. Njegova dobrostivost je nadišla pravdu kojom je pravedno isplaćivao nadničare. Oni koji su radili cijeli dan nisu prigovarali što su posljednji dobili denar, nego su prigovarali što oni nisu dobili više. Vjerojatno bi bili zadovoljni da je gospodareva darežljivost odgovarala količini i vremenu rada provedenog u vinogradu. Ipak, pravda i milosrđe ne poklapaju se uvijek; milosrđe uključuje pravdu, ali je i nadilazi. Prispodoba pokazuje da se kraljevstvo Božje temelji i na tom drugom.

Komentari čitanja Darko Tomašević, https://www.glas-koncila.hr

Prijatelju, ne činim ti krivo

Koji je grijeh najveći, koji najstrašniji? Teško je to reći. Međutim, još nas stari učitelji duhovnosti poučavaju kako je najbesmisleniji i najjadniji grijeh zavisti i zluradosti. Kako to? Jednostavno. Koji god drugi grijeh čovjek činio, ima barem privid nečeg dobrog, neke koristi. Eno, ako neki nesretnik nešto ukrade, ima "koristi" – ukradenu stvar. Ako netko zanemari misu i molitvu, ima "koristi" – može ljenčariti. Naravno, da je ta "korist" zapravo šteta. No pogledajmo zavist! Ima li ikakve "koristi" od nje? Moj bližnji ima ili postigne nešto i meni je krivo što je on to postigao, iako meni ništa ne nedostaje. Dobio sam dobru ocjenu, ali mi je krivo što je to i on dobio. Kako to opterećuje čovjeka! Zavidim drugima na mladosti, ljepoti, uspjehu, bogatstvu, prijateljstvima i vezama, bogatom duhovnom životu. Povijest Crkve poznaje čak i pojam invidia clericalis, zavist klerika. Eh, zavist, zavist! Kako li je bešćutna, kako li je glupa i nekorisna! Ona je čista žuč, čisti otrov, ona ne daje čak ni privid zadovoljstva i užitka. Ona je čista pakost, čisti grijeh, najmanje ljudska od svih ljudskih strasti i grijeha.

Isus nam donosi nenadmašnu prispodobu. Gospodar se pogodio sa svojim nadničarima po denar na dan. I otišli ljudi o izlasku sunca na posao. Međutim, gospodar je poslao u vinograd radnike i oko devet sati, i o podne, zatim oko petnaest sati, a neke čak i samo sat vremena prije svršetka posla. I navečer – isplata (blažena vremena kad su radnici svaki dan dobivali plaću!). Po gospodarevoj volji upravitelj je svakome dao po denar. Kad su se oni prvi bunili što su izjednačeni s onima koji su tako malo radili, gospodar jednome od njih govori velike riječi: "Prijatelju, ne činim ti krivo. Nisi li se sa mnom pogodio po denar? Uzmi svoje pa idi. A ja hoću i ovome posljednjem dati kao i tebi. Nije li mi slobodno činiti sa svojim što hoću? Ili zar je tvoje oko zavidno što sam ja dobar?" Kako prereći ovo u moj vlastiti život?

Prvo. Doista, dragi prijatelji, može li itko od nas reći da mu Bog čini krivo? Mogu li ja Bogu prigovoriti da mi je nešto dužan, da mi nije dao nešto što je moje, što meni pripada, mogu li prigovoriti Bogu da me je zakinuo? Nije li sve što imam čisti Božji dar? Prema tome, tko sam ja da pozivam Boga na odgovornost što, po mom mišljenju "nepošteno" i "nepravedno" dijeli svoje

darove? Sve što primam, dar je. I tu ne mogu ništa zahtijevati. I meni Bog može reći: “Nije li mi slobodno činiti sa svojim što hoću?”

Drugo, moja zavist za Božje darove koje netko drugi prima, znak je moje oholosti, jer, evo, ja bolje od Boga znadem kako valja dijeliti Božje darove, i kako urediti svijet. Pa ako ćemo baš tako, nije li sam Krist Gospodin mogao biti najnezadovoljniji videći da njega, koji je od ljudi jedini pravedan, Bog prepušta nepravednim sucima koji ga šalju u smrt? A Isus je rekao. “Neka ne bude moja, nego tvoja volja”.

Treće. Zavist je izraz moje nutarnje nesreće. Naime, ako drugome zavidim znak je to da sam duboko nezadovoljan samim sobom, da ne prihvaćam ni sebe ni svijet u kojem živim. Naprotiv, Božji čovjek s pouzdanjem iz Božje ruke prima sve, duboko vjerujući u Božju mudrost, u njegovu dobrotu i u njegovu neobuhvatnu i beskrajnu ljubav.

Oslobodi nas zavisti i vrati radost na naša lica, Gospodine!

vlč. prof. dr. Zvonko Pažin,
https://www.vjeraidjela.com

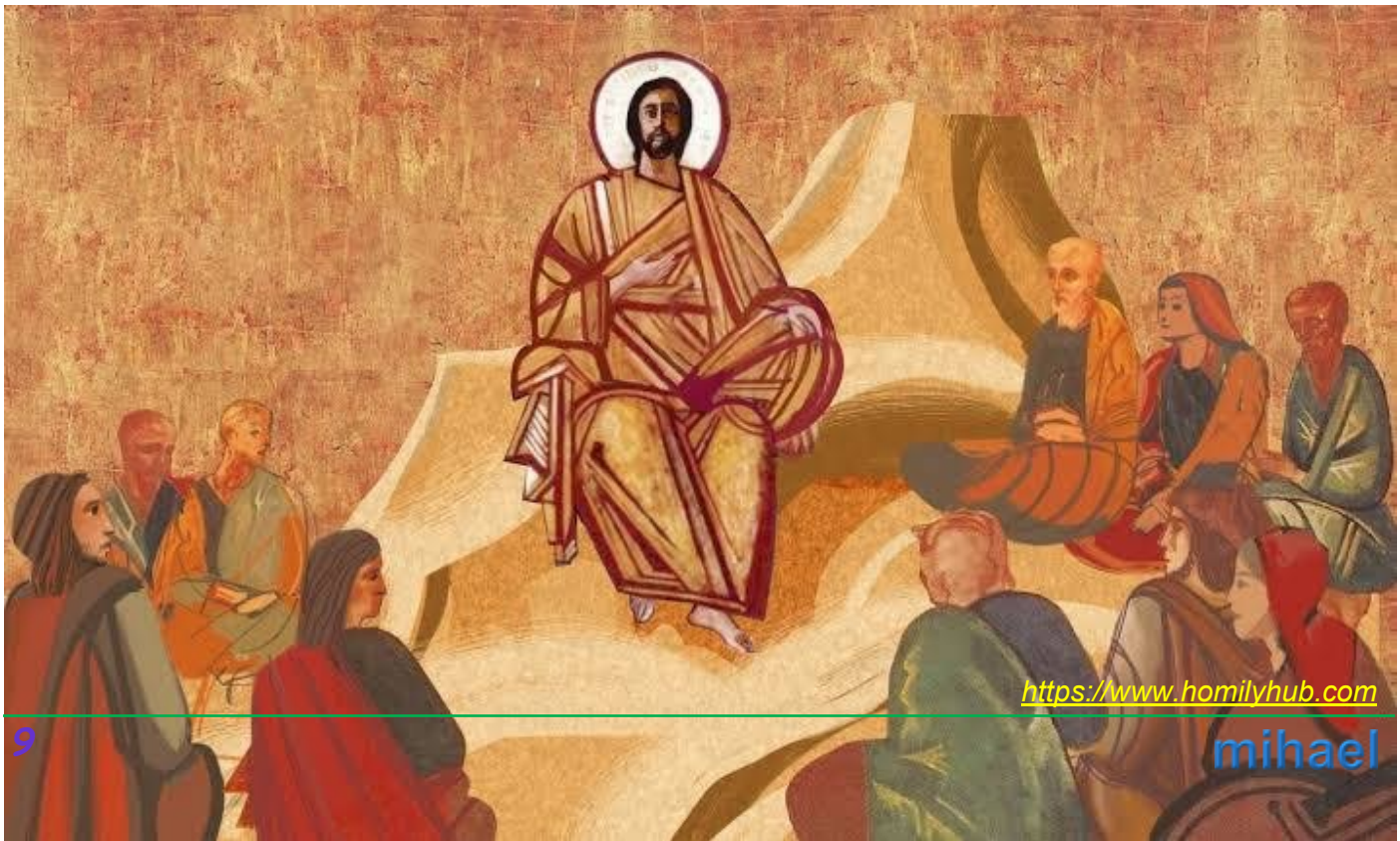

Milost

U tome je jedna od čudesnosti milosti. S njom nikad nije prekasno. Ili prerano. S njom se može započeti čak i posljednjim sekundama i minutama života. Na njezinu čudesnost, veličinu, snagu i moć uvijek me podsjeti ono o vinogradarima.

Nitko gotovo ne dolazi u isto vrijeme. Neki misle kako su došli prerano, neki misle kako su došli baš na vrijeme, neki misle kako su stigli prekasno. Svi gledaju na sebe. Na trenutak kad su oni došli. Ili gledaju kad su došli drugi. I onda se uspoređuju. Mi smo u odnosu na one došli na vrijeme, oni su zakasnili. Ili obrnuto, oni su došli na vrijeme, a ne mi.

Malo tko obraća pažnju na stalnu prisutnost milosti. Uvijek je tu. Čovjek se za nju otvara ili zatvara pa ima osjećaj kako se milost kreće poput vremena kao da ima rok trajanja ili kao da će čovjeku umaći i nikad se više neće vratiti. Milost je uvijek negdje tu oko čovjeka. Uvijek prisutna u nastojanju da se čovjeku približi i u njega uđe.

Onima u vinogradu koji se spore oko pravog tajminga promjene života, obraćenja, kajanja, pokore i molitve još manje biva jasno što je milost kad im govoriš kako ti želiš dati svakome milost ako je čovjek traži i kako nema potrebe da bilo tko među njima bude zao jer milošću želiš grešnoga pridići. Ti želiš dati obilno svakome koji iskreno traži. I to ne samo u vrijeme i razdoblju povlaštenih vremena kad se međusobno pozivamo na promjenu života. Želiš to učiniti svaki dan u životu onoga koji traži i koji moli.

Gledajući na milost i njezinu neprekinutu prisutnost svaki dan je početak korizme, bilo da nam se to događa dok smo tek krštena djeca, bilo odrasli koji tek počinju tražiti Boga, bilo stariji koji na zalasku života u posljednjim sekundama i minutama otvaraju sebe za milost.

U tome je veličina i moć milosti. Njezina sposobnost darivanja potpuno novog početka životu koji iza sebe ima godine i desetljeća življenja i navika. Ponekad se pred milošću čovjek osjeti poput Nikodema pred Isusom koji se čudi kako je moguće da se čovjek ponovno rodi. Tako se i čovjek začudi pred milošću koja nečijem životu dadne novi početak, svuče s njega starog čovjeka i obuće ga u novog.

Naravno kako oni u vinogradu ponekad prigovaraju, zamjere, zavide i bivaju ljubomorni na takvu vrstu podjele zarade i dobitka. Međutim, treba pretpostaviti kako je bilo u vinogradu i onih koji su se znali

radovati tome što je gospodar vinograda toliko širokogrudan da sve svoje posjedovanje i bogatstvo hoće podijeliti sa svakim tko se s njim pogodio i dogovorio oko cijene svog rada, znoja, truda i napora.

Čemu zavidjeti što gospodar vinograda u posljednjim trenutcima nečijeg života daje nekom čovjeku milost spoznaje kako je usprkos svemu još uvijek ljubljen od Boga? Ili čemu biti ljubomoran kad nakon godina i desetljeća lutanja gdje se činilo kako netko ne zaslužuje niti milost niti oprost, ugledamo to isto ljudsko lice, tog čovjeka kako zahvalno uzdiže ruke Bogu što ga nije napustio i zaboravio?

Možda je tek naš ljudski nedostatak to što ponekad ne možemo racionalno sebi objasniti ono o vinogradu gdje stoji kako gospodar vinograda hoće svakomu dati njegovu pošteno zarađenu plaću, ali ne na temelju naših shvaćanja, nego na temelju dogovora koje je gospodar sklopio s tim čovjekom.

Tako se nad nečijom samrtnom posteljom netko čak i sablazni kad čuje riječi odrješenja i oproštenja iako ljudski misli i razmišlja kako to nije pošteno i fer. Kao što se nekad neugodno iznenadimo kad susretnemo nekoga nakon godina lutanja i traženja misleći kako takvom i takvom nema pomoći, a sad ga vidimo uvjerenog kako je Bog vodio njegov život i njega samoga do spasenja.

Nedokučivi su putevi milosti. Kao što voda zna izbiti na najnepristupačnijim mjestima svojom tihom i upornom kapi, tako se i milost probije i do najudaljenijeg od Boga među nama, najgrješnijeg među nama. Nekad to milost učini u hipu, u jednom trenutku kao s onim radnikom koji dođe kad se vinograd skoro zatvara. Nekad to milost čini polako i tiho desetljećima kao onaj radnik koji je došao ujutro među prvima.

Ne treba zavidjeti Bogu, ne treba zavidjeti milosti, ne treba biti ljut, gnjevan, bijesan i osoran što milost Božja nekoga zahvati i promijeni njegov život i Bog ga vrati k sebi. Umjesto gledanja na sat kad je se došlo u vinograd, umjesto gledanja na kalendar koliko smo dugo u vinogradu krčimo, radimo, zalijevamo i sadimo možda je bolje promišljati one riječi koje gospodar izgovara nama koji smo ponekad začuđeni ili nezadovoljni rasporedom njegove milosti.

Ne treba moje oko biti zlo što je milost tako čudesna, velika i moćna, i ako je moguće radije biti istinski sretan i radostan što gospodar vinograda hoće dati milosti u izobilju onomu koji ga istinski traži i na kraju pronalazi.

vlč. doc. dr. Oliver Jurišić,
https://www.vjeraidjela.com

Kuknjava umjesto zahvalnosti

Kako je sintagma ‘nikad gore’ postala hrvatskom molitvom – kao da postoji nepisani zakon da pristojan Hrvat mora biti nezadovoljan

Nezahvalnost je duhovna kratkovidnost. Čovjek koji ne zna zahvaljivati nikada neće biti sit. Ni novcem, ni uspjehom, ni odnosima.

Živimo bolje nego ikada u povijesti, a govorimo kao da smo upravo izašli iz potopa. Kuće rastu, automobili se mijenjaju, djeca studiraju, ali s usana ne silazi ista rečenica: „Nikad gore.“ Kao da smo – kako bi naši susjedi Srbi rekli – „pelcovani“ na kuknjavu. I to je možda naša najdublja duhovna dijagnoza.

„I kako je prošla sezona?“

Dok sam služio na Korčuli u našem dominikanskom samostanu svetog Nikole, znao sam ponekad, tek toliko da se razgovor nastavi, i više iz pristojnosti nego iz znatiželje upitati u prolazu: “I kako je prošla sezona?”

Odgovor bi stigao brže od pitanja: “Katastrofa! Propast! Nema ljudi, nema para, sve zakazalo!”

Mjesec dana kasnije, pred kućom novi auto, pravi „tenk“. U dvorištu majstori, kupaonica se obnavlja, diže se novi kat. Samo bih pognuo glavu i rekao sebi – *nevermind*, idemo dalje.

Tada sam shvatio da problem često nije u stvarnosti, nego u jeziku kojim je opisujemo.

Nacionalni sport bez pobjednika

Kukanje je kod nas postalo oblik društvene pristojnosti: pozdrav, uvod u razgovor, dokaz pripadnosti… Ako kažeš da ti je dobro, gledaju te kao da si sumnjiv tip. Ako priznaš da si zadovoljan, gotovo da si izdajnik. Kao da postoji nepisani zakon da pristojan Hrvat mora biti nezadovoljan.

Netko je duhovito primijetio: „Mi nismo samo narod sklon kuknjavi – čini se kao da smo na nju cijepljeni.“ Strašno je to.

Zašto nam je zahvalnost teška?

Zahvalnost traži poniznost. Kuknjava ne traži ništa. Zahvalnost priznaje dar. Kuknjava stvara alibi. Lakše je reći da je sve propalo, nego priznati da smo blagoslovljeni više nego generacije prije nas. Imamo više nego naši roditelji, putujemo više nego ikad, djeca nam studiraju po Europi, kuće su punije nego prije, a govor nam je kao iz podruma povijesti.

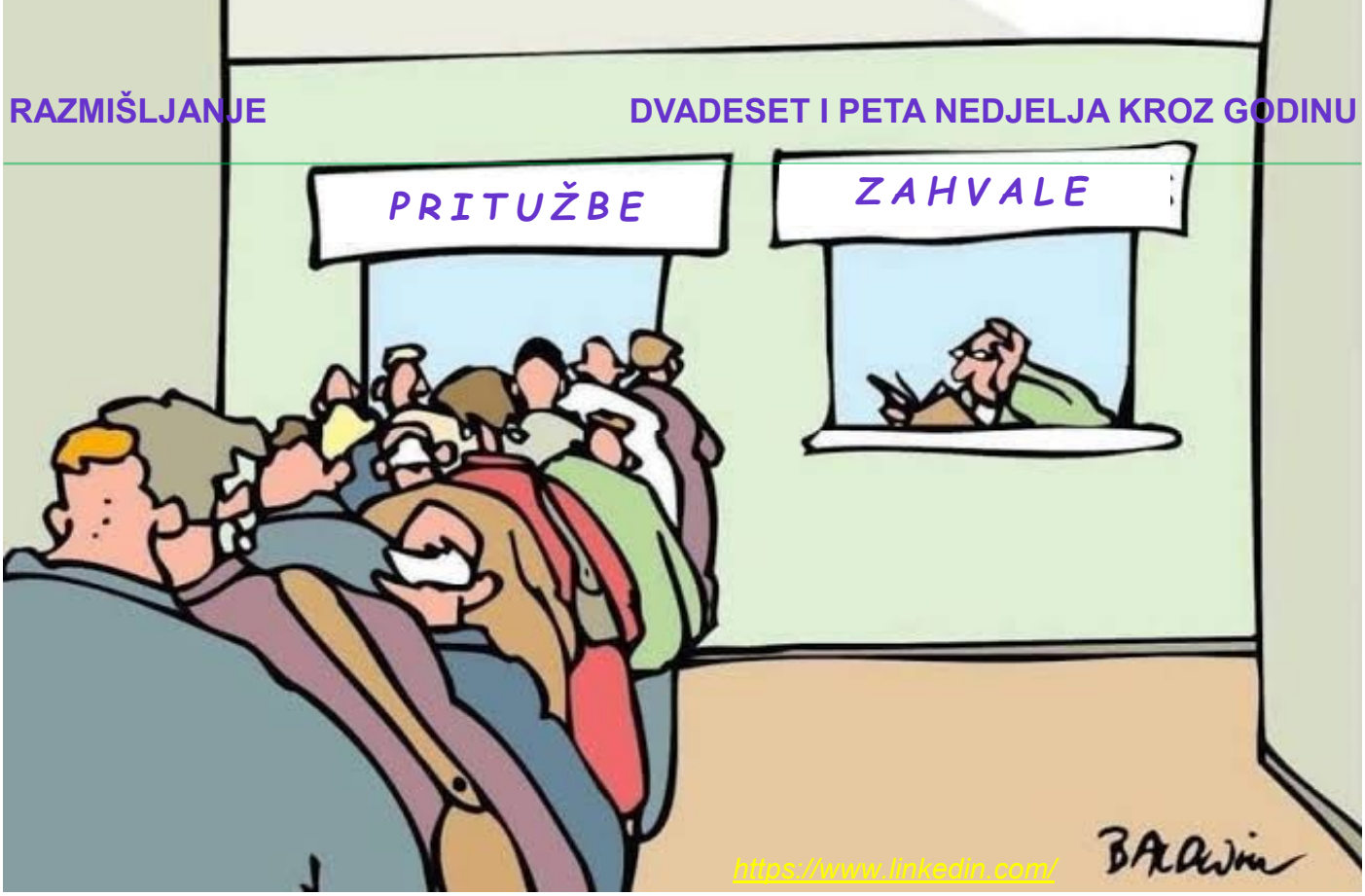

Psihologija „nikad gore“

Nezahvalnost je duhovna kratkovidnost. Čovjek koji ne zna zahvaljivati nikada neće biti sit. Ni novcem, ni uspjehom, ni odnosima. Iz nezahvalnosti se rađa gorčina, iz gorčine zavist, iz zavisti gubitak radosti. I tako nastaje narod koji živi bolje nego ikad, a govori kao da tone.

Evanđelje protiv kuknjave

Kršćanstvo je škola zahvalnosti. „Ne očistiše li se desetorica? A gdje su ona devetorica?“ pita Isus u Evanđelju po Luki (Lk 17,11–19).

Isus ozdravlja deset gubavaca, a samo se jedan vraća reći hvala. Devet ih prima čudo i odlazi dalje, kao da im je Bog nešto bio dužan. Nismo li često poput njih? Primimo dar života, zdravlja, obitelji, mira i nastavimo mrmljati.

Obraćenje jezika

Možda nam ne treba nova ekonomija, nego novo obraćenje govora. Manje rečenica „nikad gore“ i više rečenice „hvala ti, Bože“.

Zahvalnost ne poriče križ, ali ne dopušta da križ bude jedina vijest o nama. Narod koji ne zna zahvaljivati polako gubi dušu.

Ispit savjesti za svaki dan

Zato, prije nego kažem da je „sve propalo“, mogao bih se upitati:

- Imam li krov nad glavom?
- Jesam li danas jeo?
- Ima li netko tko me voli?
- Jesam li slobodan?

Jesam li zdrav barem toliko da mogu čitati ove retke?

Ako je odgovor barem jednom „da“ – onda „nikad gore“ nije istina.

Prestati kukati

Možda je najveća revolucija u Hrvatskoj danas – prestati kukati. Naučiti zahvaljivati. Blagoslivljati više nego proklinjati. Gledati dar prije nego manjak. Jer narod koji nauči reći hvala postaje narod koji ima budućnost. A bez zahvalnosti i najbogatija zemlja ostaje siromašna.

P. Anto Bobaš OP, *https://vjerujem.vecernji.hr*

Obraćenje sv. Franje Asiškog

Pokušaj povijesno-teološkoga tumačenja

Obraćenje nije samo privremeno pospremanje nereda koji smo sami napravili, niti promjena ponašanja uvjetovana slikom koju će drugi imati o nama. Obraćenje je proces priznanja vlastitih granica i nemoći, priznanje vlastite grešnosti

Sv. Franjo Asiški jedan je od najpoznatijih svetaca Katoličke Crkve. Svojim životom, ili bolje rečeno načinom na koji je shvatio ovozemaljski život i onda ga proživio, i dandanas oduševljava tisuće ljudi širom svijeta.

Njegovim idealima nadahnjuju se ne samo katolici nego i pripadnici drugih religija, pa čak i ateisti. Većini ljudi na spomen lika Franje Asiškog asocijacije su: susret i služenje među gubavcima, molitva pred križem u crkvici sv. Damjana, primanje svetih rana na La Verni; zatim da je obraćenik i da je osnivač triju franjevačkih redova.

Ovaj kratki prikaz promatrat će fenomen Franjina obraćenja. Odmah na početku mora se ustvrditi da nije baš lako dati jedno povijesno-teološko tumačenje obraćenja Franje Asiškog. Više je razloga, a jedan od njih jest što se u takvom istraživanju oslanjamo na Franjina autobiografska djela i na djela njegovih prvih biografa, ili bolje rečeno hagiografa. Ni jedni ni drugi izvori po svome sadržaju nisu čisto povijesni s kronološki poredanim činjenicama. Ti izvori imaju specifičan sadržaj ispričanih događaja pa se tako u njima mogu razlikovati dva područja: kao prvo, povijesni trenutak događaja u njihovu čistom zbivanju, i istovremeno, kao drugo, njihov teološki sadržaj kao iskustvo Boga.

Čitajući izvore treba se, dakle, upitati koji su događaji bili u osnovi Franjina obraćenja - povijesni dio, a koji, opet, govore o subjektivnom iskustvu vjere koje je Franjo imao. Vrlo zoran primjer je Franjina *Oporuka* koja predstavlja tekst s čisto autobiografskim sadržajem, u kojoj Franjo svojoj braći fratrima govori o sebi u obliku kratkih memoara. Ali njegov način pripovijedanja ima svoj cilj: potaknuti braću fratre na njihovo trajno obraćenje. Njegova sjećanja nisu, dakle, isključivo povijesna, već prije svega opominjuća sjećanja, a to je onda pretpostavka koja uvjetuje ne samo sadržaj već i oblik autobiografske priče koju predlaže Franjo.

S druge strane, u biografijama se pronalazi niz priča čije se kronološko podrijetlo, povijesni kontekst i ciljevi često međusobno razlikuju, a istovremeno su ujedinjeni unutar jedinstvenoga književnog žanra, a to je srednjovjekovna hagiografija. U takvim tekstovima narativni proces nije vođen povijesnim problemom čovjeka Franje, već brigom da se pokaže njegova svetost. On postaje primjer čovjeka sveca koji ima želju upoznati Boga kroz razne vidove molitve i da čini pokoru. Stoga su

Sv. Franjo u san Damianu, detalj, https://franciscangallery.blogspot.com

mnoge povijesne činjenice hagiografski prerađene. Takvi prvi izvori često su *Legende* (lat. *ono što treba čitati*) i ne obraćaju se samo kršćanima kako bi ih potaknuli na pobožnost prema asiškom svecu već i - a u nekim slučajevima prije svega - braći fratrima Reda Manje braće koji su se suočili s problemima i napetostima u počecima Reda po pitanju vjernoga nasljedovanja Franje. U franjevačkim legendama ne postoje, dakle, samo hagiografski ciljevi, već i apologetski i polemički.

U svakom slučaju, pokušat će se pratiti proces obraćenja Franje Asiškog i kronološki ali i uvažavajući njegovo egzistencijalno iskustvo Boga.

Biblijski pojam obraćenja

U grčkom prijevodu Staroga zavjeta, nazvanom Septuaginta, kao i u Novom zavjetu koji je napisan izvorno grčki, subjektivni stav koji se tražio za oproštenje grijeha uglavnom je izražen pojmom *metanoia*. Vulgata taj pojam općenito prevodi s *pokora* i *obraćenje*. Sva tri pojma imaju isto značenje te se mogu međusobno izmjenjivati. Pojam *metanoia* znači promjenu uvjerenja ili stava koji je netko ranije prihvatio. Znači također i nezadovoljstvo prijašnjim načinom djelovanja.

Tako u proročkom propovijedanju *metanoia* (obraćenje, pokora) zahtijeva novi stav u odnosu s Bogom koji popravlja onaj prijašnji. Obratiti se znači *vratiti se Bogu* (1 Sam 7,3). Jasno je rečeno da taj povratak Bogu nije iskren ako sa sobom ne donosi promjenu ponašanja, odnosno volju da se ubuduće poštuje i vrši volja Božja. Tako je kod Amosa izričito rečeno da *tražiti Boga* (Am 5,4) znači *tražiti dobro a ne zlo* (Am 5,14). Kod Hošee pokora znači povratak u prvotno stanje, to jest na prijateljstvo s Bogom (usp. Hoš 3). Kasniji proroci više inzistiraju na potrebi osobnoga unutarnjeg obraćenja (usp. Jer 3,10;4,3-4), na obraćenju srca (usp. Ez 33,14-15). A kod svih proroka provlači se pouka da se taj unutarnji stav pokaže i na izvana, koristeći se tradicionalnim znakovima izraelske tuge kao što je post, kidanje odjeće, nošenje kostrijeti.

Isus također započinje svoje propovijedanje riječima *obratite se* (Mk 1,15; Mt 4,17), a što je poziv na korjenitu promjenu čovjeka, na odvraćanje od zla. Korjenita promjena, tj. obraćenje uvjet je da se slijedi Isusa. Stoga obraćenje znači odvraćanje od zla i otvaranje prema Bogu. Osim toga, Isus traži i vjeru, vjeru u Božju praštajuću i spasiteljsku ljubav, a što je vidljivo iz brojnih njegovih izlječenja koja pretpostavljaju vjeru. „Samo se u vjeri može prihvatiti Isusa, samo vjera može dati snage krenuti za Isusom, samo vjera može otvoriti oči koje bi bile u stanju prepoznati i prihvatiti Božje djelovanje u Isusu kao uistinu spasiteljsko djelovanje.” (B. Lujić)

Istinsko obraćenje znači jasno i odlučno odbacivanje prisutnosti grijeha u našem životu, ili barem iskrena i ponizna raspoloživost za ponovno povezivanje u zajedništvo ljubavi s Bogom pokajanjem. Najbolji primjer obraćenja u evanđelju jest rasipni sin koji se vraća milosrdnom ocu i moli ga da ga primi makar kao slugu (usp. Lk 15,11-32). To je slika našega obraćenja u sakramentu ispovijedi kad molimo Boga Oca da nam oprosti i on nam oprašta. Jer pokajanje izaziva čudo praštanja. Na našem životnom putu pokornički duh je onaj koji nas potiče na trajno i progresivno pročišćavanje svega što se stavlja između Boga i nas, svega što nas zadržava ukorijenjenima u naš egoizam i naš komoditet, i sprječava nas da idemo ususret drugima da im činimo dobro.

Obraćenje, dakle, nije samo privremeno pospremanje nereda koji smo sami napravili, niti promjena ponašanja uvjetovana slikom koju će drugi imati o nama. Obraćenje je proces priznanja vlastitih granica i nemoći, priznanje vlastite grešnosti. Na tom putu čovjek postaje otvoren za susret s Bogom koji ga onda iznutra preobražava svojom dobrotom i milosrđem. Tako je i sv. Franjo Asiški doživio i proživio svoje obraćenje. Njegovo obraćenje je odgovor na Božji poziv, ali to obraćenje nije se dogodilo odjednom, nego je ono bilo proces koji je trajao nekoliko godina.

fra Danijel Nikolić, *https://www.svjetlorijeci.ba*

Brat mali

Pod tiskom bola i srdžbe sve jače
Ja ću sve laži, kao paučine,
Razderat, s lica bacit obrazine,
Pa u prosjake poći i u skitače.

Hoću; da sve, što sad u meni plače
I bjesni, iz te skučene nutrine
Izađe! Hoću, da bijeda skine
S mene prokletstva, što me tru i tlače!

Živjet ću - zemljom dok me noge nose -
Od mrvica, od sunca i od rose
Ko biljka poljske i ptičad nebeska.

Oh, postat ću jednom svoj! I ostaviti
Za sobom sve! I, ničeg željan, biti
Brat - makar mali - Svetoga Frančeska.

Vladimir Nazor

Mali vjeronaučni leksikon

Savjest

Savjest, skup usvojenih moralnih načela o tome što je dobro, pravedno i dopušteno, a što nije. Na temelju usvojenih moralnih normi, pojedinac procjenjuje koliko su učinjeni ili zamišljeni postupci ispravni ili neispravni. Postupci koji su suprotni usvojenim normama izazivaju osjećaj krivnje, kajanje, smanjeno samopoštovanje, što dovodi do ponašanja koje otklanja takvo neugodno stanje. Postupci koji su u skladu s usvojenim moralnim normama prolaze nezapaženo i/ili izazivaju pozitivan osjećaj prema sebi, samozadovoljstvo i samopoštovanje. Objašnjenje razvoja savjesti, vrste ključnih čimbenika razvoja i uloge kognitivnih i emocionalnih procesa, ovisi o teorijskom polazištu na kojem objašnjenje počiva.

Kad je usmjerena na buduće događaje, savjest poprima oblik „glasa“ koji zapovijeda ili zabranjuje. Kad se osvrće na prošle čine, očituje se zadovoljstvom (čista, mirna savjest) ili grižnjom (nečista, nemirna savjest).

S obzirom na usklađenost s moralnom normom može bit ispravna i neispravna. S obzirom na osjećaj krivnje može bitio čista i nečista, mirna i nemirna. S obzirom na stupanj moralne sklonosti može biti stroga (rigorozna) i popustljiva (laksna). S obzirom na sposobnost razabiranja i prosuđivanja može biti zamršena (perpleksna) i skrupulozna (sitničava).

Sve religije nemaju pojam „savjest“, ali sve imaju moralne vrijednosti i poziv ljudskoj slobodi da se odluči za njih.

Savršenstvo

Savršenstvo (latinski: *perfectio*), u kršćanstvu stanje religiozne i moralne zrelosti, savršenost. Sastoji se u punini ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Apsolutni mu je uzor „Otac na nebesima“, a u vremenu Isus Krist.Vjernik ga ostvaruje milošću i razmjerno svojim mogućnostima. Budući da je savršenstvo punina ljubavi, , druge su krjeposti u njezinoj službi.

Za zemaljskog života savršenstvo je samo ideal kojemu se čovjek postupno približava. U službi tog ideala je duhovno-asketski put. Prema istočnokršćanskoj duhovnosti uspon prema savršenstvu nastavlja se i u vječnosti.

Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. - 2026., https://enciklopedija.hrr
Opći religijski leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2002.,

NAŠI POKOJNI

NIKOLA VRPOLJAC
PU sisačko - moslavačka, Baćin, 20. rujna 1991.

ZVONKO PAVELIĆ
PU primorsko - goranska, Gospić, 20. rujna 1991.

ŽELJKO MOŽNIK
PU primorsko - goranska, u službi, Donja Dobra, 20. rujna 1997.

BRANKO MARKAS
PU zagrebačka, Sunja, 20. rujna 1991.

DRAŽEN TAKAČ
PU koprivničko - križevačka, Pakrac, 20. rujna 1991.

BOHUMIL DOSTAL
PU bjelovarsko - bilogorska, nestao, Daruvar – Pakrac,21. rujna 1991.

BRANKO MAREKOVIĆ
PU sisačko - moslavačka, nepoznato nije ekshumiran, 21. rujna 1991.

INGRID KETT
PU istarska, pripadnica Civilne zaštite, Vukovar,21. rujna 1991.

ŽELJKO MAĐERIĆ
PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 21. rujna 1991.

PETAR MLADIĆ
PU bjelovarsko – bilogorska, 22. rujna 1991

ANTO ŠUTALO
PU brodsko - posavska, Mašić, 22. rujna 1991.

DARKO KUŠIĆ
PU osječko - baranjska, Ćelije, 22. rujna 1991.

IVICA ŽIŽANOVIĆ
PU vukovarsko - srijemska, Slakovci, 22. rujna 1991.

JOSIP ŠARČEVIĆ
PU vukovarsko - srijemska, Tovarnik, 22. rujna 1991.

SINIŠA BERZENCI,
MUP, Zagreb, 23. rujna 1991.

DUŠAN CVRLJE,
PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 23. rujna 1991.

MIRO MILANOVIĆ,
PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 23. rujna 1991.

IVICA NAGLIĆ,
PU bjelovarsko - bilogorska, Bjelovar, 23. rujna 1991.

ANTE RADAN,
PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 23. rujna 1991.

EUGEN LAPČIĆ,
PU istarska, umro od posljedica ranjavanja, Zagreb, 24. rujna 1991.

VID MENDEŠ,
PU vukovarsko - srijemska, Nijemci, 24. rujna 1991.

NEDJELJKO NJEGOVAN,
MUP, Zagreb, 24. rujna 1991.

AZIZ PANDŽIĆ,
PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 24. rujna 1991.

DUBRAVKO ŠAKA
MUP, Medak, 24. rujna 1991.

PETAR BELAVIĆ
PU karlovačka, Duga Resa, 25. rujna 1993.

JOSIP ŠAJNOVIĆ,
PU međimurska, Borovo naselje, 25. 09.1991.

ROBERT ZVORNIK
MUP, Lovinac, 25. rujna 1991.

ADAM VOVRA,
PU vukovarsko - srijemska, Antin, 26. rujna 1991.

IGOR ZAMAN,
MUP, Medak, 26. rujna 1991.

POČIVALI U MIRU!

34. hodočašće
Hrvatske vojske, policije i branitelja
u Mariju Bistricu
nedjelja, 4. listopada 2026.

Iz programa hodočašća

Do 8,00	okupljanje hodočasnika
8,00 - 10,00	mogućnost za svetu ispovijed
8,30	pobožnost križnog puta
11,00	sveta misa